

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalk. Rudolf Mosse.
A. Oppelta Nachf. Anton Oppelt.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernst. In Hamburg: Marotyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 3 a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 270.

Brașov, Miercuri 9 (21) Decembrie.

1898.

Crisa și naționalitățile.

Una din apucăturile, de cari se folosesc cei dela presa unghurească guvernamentală pentru a adonia partidele obstrucționiste din dietă să nu ducă lucrurile la extrem, este și desfășurarea „pericolului, ce amenință din partea naționalităților nemaghiare“.

Numai de curând „Pester Lloyd“, jăluindu-se de purtarea obstrucționistilor, a tras în discuția din nou și pe Români, afirmând, că aceștia caută a exploata enunțările opoziției maghiare în interesul aspirațiilor lor. Refrenul imputărilor de felul acesta, ce se fac lui Apponyi și soții, este, că atitudinea, protestările și atacurile vehemente ale lor duc numai apă pe mōra „dușmanilor statului“.

Ađi reproducem mai jos un forte semnificativ și caracteristic articol, ce l'a publicat în diarul vienes, amic guvernului Thun, „Reichswehr“, un politician unghur din tabăra lui Tisza-Banffy. În acest articol se prezintă lucrul așa, că rezultatul înverșunatelor lupte dintre majoritatea și minoritatea maghiară a dietei va fi sdruncinarea totală a egemoniei rasei maghiare și întărirea poziției naționalităților nemaghiare în detrimentul ideii statului național maghiar.

Cestiunea se pune neted, că decă în cele din urmă cabinetul Banffy cu totă rezistența sa va fi totuși silit să se retragă, care va fi prețul, ce va trebui să se plătescă pentru acest succes al minorității obstrucționiste? Și răspunsul este tot așa de neted: Exemplul dat de minoritatea maghiară, că printr'o revoluția parlamentară se poate răsturna ori-ce guvern, pōte fi imitat și de-o minoritate națională nemaghiară, er succesul, ce-l va dobândi opozițiunea obstrucționistă, în urma unei victorii eventuale, prin aceea, că se va garanta libertatea alegerilor,

va fi tot-odată și în favorul grupurilor de partid nemaghiare, de unde pōte urma, ca în dietă, pe lângă clubul Croaților și grupulețul Sașilor ardeleni, să se mai ivescă și o partidă a Românilor și pōte și o fracțiune slovacă. Atunci Ungaria ar ajunge în stadiul Austriei, ar ajunge la cestiunea autonomiei naționale. Acesta ar fi sfirșitul egemoniei maghiare și începutul unei politici de egală îndreptărire națională.

Ce bine mai scie calcula și prevede politicianul unghur, despre care vorbim, când scopul îi este de a face, ca obstrucționistii maghiari să se sparie de „grōznicele urmări“, ce le pot ave pentru egemonia maghiară faptele lor de astăzi; sēu — mai lămurit vorbind — când voesce să aperse pozițiunea guvernului și a partidei.

Ceea-ce este însă mai caracteristic, politicianul din cestiune pune în vedere opozițiunei obstrucționiste maghiare, că libertatea alegerilor, pentru care fantasază ea, va face să crească și influința partidelor nemaghiare și le va aduce în parlament. Așa-dără opozițiunea maghiară ar trebui să renunțe de a mai cere garanții pentru libertatea alegerilor, ar trebui să se mulțumescă cu deputații, câți va lăsa să fie aleși guvernul, și în fine ar trebui să se supună în veci la dictatul și la ocărnuirea clicei domnitōre, pentru că se nu se dea nici măcar posibilitatea, ca vre-odată să ajungă și Ungaria acolo, unde stă ađi Austria, la cestiunea autonomiei și a egalei îndreptăririi naționale.

Absurdă pretensiune, lipsită nu numai de ori-ce basă etică, dēr și de ori-ce pētrundere a situațiunei reale.

Adecă de 30 de ani și mai bine n'a fost tot așa, cum doresce să fiă și de aci încolo cel ce dă astfel de sfaturi obstrucționistilor din dietă? În tot timpul, partida liberală dela putere a căutat să-și mascheze

tōte abuzurile și volniciile ei cu necesitatea de a se susține egemonia rasei maghiare și de a se înainta scopurile „statului maghiar unitar“.

Și etiă că acum, după atâți mar' de ani, ea a ajuns într'o luptă crâncenă cu minoritatea maghiară, vādându-și amenințată propria existență, fără ca să fiă delăturat nici cât de puțin pericolul, ce zace în starea asuprită și nedreptătită a naționalităților nemaghiare, adevărata majoritate a populațiunei statului.

Firesce, că politica egalei îndreptăririi naționale nu pōte conveni celor, cari consideră statul acesta ca un domeniu exclusiv pentru a satisface pofțelor lor de putere; dēr cum se va putē incungiura pentru viitor întēlnirea cu această politică?

Obstrucționistii de ađi pot să se împace mâne cu Banffy, pot să iese tōte cum doresc ōmenii lui și cu tōte astea nu se va schimba nimic din situațiunea precară și amenințatōre, în care se află maghiarismul violent față cu postulatele și drepturile neprescriptibile ale națiunilor nemaghiare.

Ungaria, dice scriitorul articolului din „Reichswehr“, nu se va orienta nici-odată pe terenul politice de egală îndreptărire națională. Așa crede el. Noi însă dicem, deplin convinși, că mai curând sēu mai târđi Ungaria va trebui să inițieze această politică, va trebui să se orienteze vrēnd nevrēnd pe terenul ei.

Dieta Bucovinei. „Patria“ din Cernăuți află, că dieta ducatului Bucovina va fi convocată pe 28 Decembrie. De deosebită importanță — dice „Patria“ — va fi sesiunea cea nouă și pe motivul, că Maj. Sa transmite dietei un mesagiu răspuns la adresa omagială a dietei, în care răspuns vor fi atinse și cestiuni actuale politice, și se crede, că un pasagiu se va referi la lărgirea cercului de competență a dietei.

Crisă de stat.

Diarul vienes „Reichswehr“, publică sub titlul de mai sus în fruntea numărului său de Sămbătă o corespondență lungă din Budapesta, ce a primit-o dela un politician maghiar. Dice, că o publică bucuros, fără a se identifica însă cu vederile desfășurate intrēnsa.

Autorul corespondenței arată mai întâi cu de-amērintul, cauzele crisei actuale; spune, că isvorul incurcăturilor de astăzi este rezultatul ultimelor alegeri dietale, care a fost atât de nefavorabil pentru partidele opoziționale. Aceste au prins ură în contra lui Banffy și temēndu-se, că decă se vor mai face alegeri sub el, rēndurile opoziției vor fi și mai mult decimate, stăruie în tot chipul să-l silēscă a se retrage. Obstrucțiunea de ađi nu voesce alta, decât demisiunea cabinetului Banffy. Acesta însă se luptă din rēspnteri pentru a se susține și a salva principiul majorității față cu terorismul minorității. Se pōte însă, că partidele opoziționale în frunte cu partida lui Apponyi sunt decise să mērgă până la extrem, și atunci cabinetul Banffy pōte căde de-odată, în luptă, cum a căđut cabinetul Badeni sub impresiunea rēsvrētirii contra dreptului și a legei străplântată pe strade.

„Cine va câștiga atunci?“ întrebă autorul. „Obstrucțiunea, minoritatea în parlament, minoritatea națiunii. Invins va fi principiul majorității, distrus terēmul parlamentar. Őre acesta ar fi un câștig? Pentru cine? Pentru această minoritate, căreia atunci, pōte, i se va da în adevēr ceruta garanță a liberelor alegeri, sēu, spre a vorbi mai lămurit, i-se va da asigurarea, că alegerile ei vor fi promovate. Și care ar fi prețul pentru acest succes? Aici este simburse situațiunei politice. Cestiunea prețului, pe care încheierea socotelei îl va scōte la ivelă, este întrebarea capitală, la care avem să răspundem. Și acest răspuns sună astfel:

„...Acest preț nu va fi decât ruinul statului maghiar unitar, începutul sfirșitului egemoniei rasei maghiare. Pare

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Limba vechilor nōstre cărți bisericesci.

(Ființa și cronologia ei).

De

Nicolae Sulică.

(2)

(Urmare).

Cât despre limba vorbită în secolii trecuți, în special în suta 16-a, — spre deosebire de limba scrisă bisericescă contimporană — așa se pare, că și a pus de gând s'o studieze d-l Hașdeu în primul volum al „Cuvintelor“ sale din bētrâni. Acest studiu însă se limitează numai și numai la singuritele cuvinte din acele texte bētrâne, cari sunt reflexul graiului viu din acel secol*). Nu se stabilește însă de loc raportul între acel străvechiu grai vorbit și limba scrisă contimporană, făcēndu-se

*) De altmintrelea veđi Philippide, Principii pg. 240 L.

comparațiune în același timp și cu limba vorbită de ađi. Un studiu comparativ în direcțiunea acesta ar fi aruncat pōte lumina și asupra momentului relevat de mine mai sus în al doilea loc, asupra procedurii traducētorilor români în contemplarea și utilizarea textelor anteriōre mai vechi românesci existente deja.

IV.

Am đis utilizarea textelor românesci deja existente, căci e mai pe sus de ori ce îndoială, că scrierile cele mai vechi, păstrate atât în tipar, cât și ca manuscrisuri, nu sunt primele texte românesci, prin urmare nici primele monumente de limbă românescă. Deși limba oficiōsă a bisericeii române, de când avem primele date istorice pozitive, a fost vechia limbă bulgară, e incontestabil, că și limba românescă deja din cele mai adēnci vēcuri ale evului mediu, sēu mai bine đis deja din capul locului s'a folosit în slujba bisericescă cel puțin în acele acte de ceremonii religioase, la cari participau în mod activ și credincioșii.

Așa e botezul, cununia etc. Avem apoi formule de rugăciuni și formule dogmatice, a căror cunoșcere a fost și este indispensabilă pentru poporul credincios. Să luăm numai simbolul credinței, fundamentul religiunei creștine, în același timp în cele 2 redacțiuni ale sale deposite fidel al dogmaticii celor 2 biserici creștine, apusene și răsăritene. În evul mediu, în epoca celui mai cras bigotism, în epoca proselitismului și al celui mai fanatic antagonism între cele două biserici, e mai mult ca probabil, că credinciosului a trebuit să i-se predea și să i-se comenteze în limba sa ael simbol. Numai în cazul acesta nu putea fi expus să cadă în ereziă, ferit fiind în același timp și de ispitele ademenitōre venite din partea celeilalte confesiuni. Tocmai acest simbol al credinței, jōcă, precum se scie, un rol deosebit la botez. Nașul în numele noului născut și nou membru al bisericeii lui Christos, are să reciteze credeul, ca semn și garanță a ființei și conștiinței sale de creștin, și special de creștin ortodox.

O cunoșcere generală, firesce erăși în limba românescă, presupune între altele „Tutăl nostru“, rugăciunea rugăciunilor. Dovadă e și limba, în care ni s'au păstrat cele mai vechi specimine scrise ale acestei rugăciuni, precum se va arăta mai jos.

În biserica ortodoxă, se scie mai departe, că predicile, așa numitele „cazaniu“ sēu „omilii“, au jucat un rol forte însemnat. Dovadă în special pentru limba românescă e tocmai marea mulțime a acestor cazanii, ce ni s'au păstrat în diferite redacțiuni și edițiuni, atât în tipar, cât și în manuscris. Că cazanii românesci au existat și înainte de epoca acestor cazanii cunoscut, e incontestabil, odată ce se scie, că de predicat tot-dēuna s'a predicat, însă predica fiind ținută pentru popor, numai românesce a putut fi rostită, deci „în limba pe carea grădesc ōmenii“, — ca să mă folosesc de vorba diaconului Coresi, — căci altmintrelea tōtă predica n'ar fi avut nici un rost, precum bine observă același Coresi: „Ce folos e lor, decă poza grădesc în limba strină Românilor, sārbește, de nu în-

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,
se pot procura următoarele cărți:

58,5—10

<p>Cuvântări pe Duminece. Tom. I. de renumitul orator — în domnul adormit — Justin Popfiu, 48 predică pe 38 Duminece 2.20</p> <p>Cuvântări bisericesci (acomodate pentru orî-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II 1.20</p> <p>Cuvântări bisericesci (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20</p> <p>Cuvântări bisericesci la toate serb. de peste an de I. Papiu 1.50</p> <p>Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu. 1.50</p> <p>Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu 1.—</p> <p>Cafechese pentru pruncii școlari de Tit Budu vicariu —.40</p> <p>Cuvinte de aur sau învățătură înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe trad. de I. Sonea —.80</p> <p>Domneșcească liturgie a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroș —.25</p> <p>Manual catechetice pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu —.40</p> <p>Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului —.80</p> <p>Predice populare pe Duminece sârbăt. ocașionali de Gavril Pop. Tom. I, II, III și IV Fiă-care tom costă câte 1.—</p> <p>Predice pe toate Duminecele sârbăt. de peste an de Dr. Em. Elefterescu Rugăciunea D-ului, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș —.10</p> <p>Tipicul preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu —.50</p> <p>Istoria iconei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula —.10</p> <p>Bocete adevăcă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul —.40</p> <p>Nu mă nita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafia ș. a. —.25</p> <p>Omni și lumea cântări funebrele de Aron Boca Velcherianul —.08</p> <p>Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul —.10</p> <p>Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broșat —.25 Legat și aurit —.38</p> <p>Earb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung —.10</p> <p>Bunica și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu —.06</p> <p>Cântul în școala populară. De Iuliu Pop învățător Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi —.30</p> <p>Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istorioare și poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii — E acomodată acastă carte și ca premii pentru școlari —.25</p> <p>Codrean, Craiul codrului de G. Simu —.06</p> <p>Cântăreța. Novelă de Dem. Dan —.15</p> <p>Carmina Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicoră prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României —.10</p> <p>Chiuitori de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul —.28</p> <p>Cu vîrfu penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Monolöge. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare —.55</p> <p>Dialogul Țiganului cu S. Petru în porța raiului de Ar. Boca Velcher. —.25</p> <p>Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea —.12</p> <p>Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusă —.30</p>	<p>Țile negre Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu —.15</p> <p>Economia pentru școalele populare de T. Roșu Ed. II. —.15</p> <p>Felicitări în poesii și prosă la anul nou. ziua născerei și ziua numelui cătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlastice de George Simu —.20</p> <p>Filoxera omeniei. Câteva cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.08</p> <p>Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d lui V. Vetri pentru cl. IV. V. VI., de T. Petrișor învăț. —.40</p> <p>Grăia lui Novac. —.10</p> <p>Horia lui Pinte Viteză —.06</p> <p>Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar —.10</p> <p>Îfizenia în Tauria. Tragediă în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf —.30</p> <p>Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp —.20</p> <p>Lira Sionului sau cântarea sârbătoriilor. — Poesii religioșo-morale, luate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu —.25</p> <p>Monolöge de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate —.04 Nr. 2. Pentru-ce am rămas fiicău bătrân —.08 Nr. 3. La anul nou. —.04 Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut —.04 Nr. 5. O pățaniă. —.04</p> <p>Merinde dela școlă sau învățătură pentru popor, culese din Țiarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa —.60</p> <p>Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar —.15</p> <p>Musa Someșană. Poesii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25</p> <p>N-rii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco —.20</p> <p>Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu —.60</p> <p>Opșaguri. Cât cioplite cât pilit și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul —.40</p> <p>Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul —.04</p> <p>Opera unui om de bine Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar —.10</p> <p>Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la —.60</p> <p>Povestea Păscului sau credința deșertă populară. De Ar. Boca Vel. Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu —.30</p> <p>Pietatea poporului român sau cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare Pacală și Tândală. Poveste de G. Cătană —.10</p> <p>Pretinul sântelui român Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul —.30</p> <p>Proba de fac. Comedie într-un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.15</p> <p>Prin morțe la victoriă Comedie într-un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.10</p> <p>Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé Poreștile Bănatului. De George Cătană învățător. Tom. I. II. III. à 25 cr., toate 3 tom. —.65</p>	<p>Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher. —.10</p> <p>Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași broș. II. și III. Prețul fie-căreia broș. este 40 cr. Ambele de-odată —.70</p> <p>Risete și Zimbato de Tit. V. Gheaja —.30</p> <p>Schițe din Italia de Teodor Bulcă profesor gimn. 1.—</p> <p>Să auzim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit V. Gheaja —.20</p> <p>Trandafiri și violele. Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată —.60</p> <p>Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher. —.08</p> <p>Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08</p> <p>Țiganul și Magnatul sau vraja și farmecele populare de A. B. V. —.08</p> <p>Ultimul sicahstru. Tradițiune de G. Simu —.06</p> <p>Versuri de dor adunate din poezii români de A. —.25</p> <p>Novele și schițe de Ioan Pop Reteganul broș. I. —.40</p> <p>Îndrăcir teoretic și practic pentru învățământul intuitiv de V. Gr. Borgovan. Ediția III. 1.20</p> <p>Omni. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană. —.25</p> <p>Orar general pentru școala română cu 6 clase și cu un sigur învățător de Georgiu Magyar —.40</p>	<p>Nr. 6. Diana, zina munților și Fata de învârat cu mâinile tăiate (2 basmuri) de Dom. Dogariu. Prețul —.06</p> <p>Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. de Dom. Dogariu. —.10</p>
---	---	---	---

Cărți de școlă

aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodice de Vasile Petri.

Nou Abecedar românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16 006 din 1889. Prețul unui exemplar legat —.25

Legendar sau cartă de cetire pentru școale populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școlă. Edițiunea X. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat —.50

Comisiunea însărcinată cu propuneri, prin referințele său prof. V. Gr. Borgovan dă cetire următorului proiect de propuneri:

3. Accentuându-se din mai multe părți necesitatea stabilirii unei uniformități în folosirea manualelor de școlă și cu deosebire a Abecedarului și Legendarului, cari (pe lângă catechism) formează baza instrucțiunei, ceea ce până în presinte nu se poate constata, de-ore-ce într-un loc se folosesc Abecedarul și Legendarul de I. Papiu, într-altul al lui Solomon și Muntean (din Blășiu) pe cele mai multe locuri al lui Gönczy și pe cele mai puține locuri al lui V. Petri, ceea-ce în totă întâmplarea împedecă progresul și așa de greoi a învățământului, — după mai multe discusiuni se decide: ad. 3. Comitetul să întrevină la Venerab. Consistor, ca să introducă în întreaga diecesă sau cel puțin pe teritoriul reuniunei noastre Abecedarul și Legendarul de Vasile Petri, ca unele ce întrec toate celelalte din punct de vedere metodic și didactic. (Conclusul „Reuniunei învățătorilor români din jurul Gherlei la adunarea generală dto 21 și 22 Sept. 1881“; a se vedé „Școala Practică“ tom. II. pag. 58. p. 3.)

Dela același autor:

Școala română. Foișe pedagogică și didactică pentru interesele institutiunilor de învățământ și ale organelor acestora. Anul II, IV și V, (I. și II. e epuizat). Fiă-care an 1.—
Porto 10 cr.

Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fiă-care fl. 1. Porto —.10

Plan de lecțiuni pentru școalele elementare româneșc. Intocmit pe 30 de săptămâni 25 cr. Porto —.05

Plan de învățământ pentru școalele populare nemaghiare, în neșlesul artic. de lege XXXVII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunei ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284. —.22

Legă de pensiu-ne pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă. Prețul —.22

Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind. Îndreptar pentru învățătorii la tractarea cetitului în școlă 1.—

CăliNDARUL „Aurorei“ pe anul 1899. Prețul unui exemplar —.30
prin postă franco —.35
6 exemplare spedate franco 1.60

„CăliNDARUL Plugarului“ pe an. 1899. Prețul unui exemplar —.25
spedat prin postă franco —.30

Din „Literatura populară“.

Nr. 1. **Moș Toma** Bădic anu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele, de Domețiu Dogariu Prețul —.06

Nr. 2. **Vlad Hoțul** dela Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul —.06

Nr. 3. **Insurătoarea** sôrelei (basn) de Domețiu Dogariu. Prețul —.06

Nr. 4. **Fiul bucătorei** Impăratului (basn) de Domețiu Dogariu —.06

Nr. 5. **Văcăreul** (basme) de Domețiu Dogariu. Prețul —.06

Tot de-aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde.
Requisite de scris pentru școlă și cancelarie, tot soiul de tipărituri ofioioșe.

Tipografia noastră primescă spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.
— Catalöge se trimit ori și cui gratis și franco. — Vîndătorilor se dă rabatul cuvenit. —

Töte comandele sunt a se adresa la:
Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Töte cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU“ din Brașov.